

ГРОМАШЕВСЬКИЙ Лев Васильович (01(13). 10. 1887, Миколаїв — 01. 05. 1980, Київ) — лікар-епідеміолог. Чоловік [Л. Громашевської](#). Доктор медицини (1914), д-р соц. медицини (1925, без захисту дис.), професор (1925), академік АМН СРСР (1944). Заслужений діяч науки УРСР (1957). Премія ім. Д. Заболотного АН УРСР (1974). Герой Соц. Праці (1967). Державні нагороди СРСР. Закін. Новорос. університет в Одесі (1912). Навч. в Університеті переривалося переслідуваннями та арештами за рев. діяльність. 1911, перебуваючи на засланні, отримав дозвіл на участь у ліквідації епідемії легеневої чуми в Маньчжурії, згодом боровся з епідемією віспи серед кочових бурятів. Від 1913 працював лікарем. Від 1918 — зав. Одес. дезінфекц. станції. Один з організаторів (1920) і зав. (1923–28) каф. епідеміології, водночас — ректор (1923–27) Одес. мед. інституту. 1923 розробив програму викладання епідеміології, обстоював її як самост. науку. Заснував та очолював каф. епідеміології Дніпроп. мед. інституту (1928–30) та Центр. інституту удосконалення лікарів (Москва, 1931–48); водночас — директор Сан.-бактеріол. інституту (Дніпропетровськ, 1928–31), засн. і дир. Центр. інституту епідеміології та мікробіології (Москва, 1931–48). Під час 2-ї світової війни — військ. лікар. Засн. і дир. (1948–51) Київ. інституту інфекц. хвороб, заст. дир. з наукової роботи (1953–80) Київ. інституту епідеміології, мікробіології та паразитології (нині об'єднані в Інститут епідеміології та інфекц. хвороб АМНУ); водночас — завідувач кафедри епідеміології Київ. мед. інституту (1948–62). Голова Респ. та Київ. т-в епідеміологів, мікробіологів та інфекціоністів (1948–80). Гол. ред. «Журнала микробиологии, эпидемиологии и иммунобиологии»

(1931– 48). Брав участь в організації ВООЗ (1946). Один з основоположників фундам. епідеміології. Обґрунтував теорію епідем. процесу, сформулював закони епідеміології, розробив вчення про механізм передачі збудників інфекц. хвороб і на його основі створив природ.-наук. класифікацію хвороб, описав заг. принципи рац. боротьби з інфекц. хворобами і ліквідації окремих із них, визначив епідеміологію і напрями профілактики грипу, висип. тифу, поліомієліту, дифтерії, кору, вірус. гепатитів, холери тощо. Ім'я Г. присвоєно Інституту епідеміології та інфекц. хвороб АМНУ, на приміщенні Інституту та будинку, де він мешкав, відкрито мемор. дошки.

Основні праці

Техника и здравоохранение // Профил. мед. 1922. № 2–3; За пять лет: Отчетный сборник дезинфекционной станции (дезкамеры) Одесского губздравотдела за 1918– 1922 гг. О., 1923; Опыт массовой гельминтологической работы в Одессе // Одес. мед. журн. 1930. № 1–2; От обороны к нападению // На фронте здравоохранения. 1931. Вып. 22; Основы сучасної практичної дезінфекції. Х.; К., 1931; Общая эпидемиология. Москва, 1939; 1941; 1942; 1949; 1965; Частная эпидемиология. Москва, 1947 (співавтор); Принципы классификации инфекционных болезней // Вест. АМН СССР. 1947. № 4; Механизмы передачи инфекции. К., 1958; Общая эпидемиология. К., 1965; Современное состояние проблемы эпидемиологии дизентерии и основные меры борьбы с ней // Вопр. эпидемиологии, микробиологии и инфекц. патологии. Кишинев, 1974; Що треба знати про інфекції. К., 1976 (співавтор); Избранные труды: В 3 т. К., 1987.

Рекомендована література

1. Терехов С. Н. Л. В. Громашевский: К 70-летию с дня рожд. и 45-летию науч. и обществ. деятельности // ЖМЭИ. 1958. № 5;
2. Моргунов И. Н. Л. В. Громашевский – ученый, педагог, общественный деятель // Там само. 1968. № 6;
3. Моргунов И. Н., Покровский В. И. По страницам работ Л. В. Громашевского // Там само. 1987. № 10;
4. Щербак Ю. Н., Громашевская Л. Л. Лев Васильевич Громашевский: К 100-летию со дня рожд. // Очерки истории, естествознания и техники. К., 1987. Вып. 33;
5. Пам'яті Л. В. Громашевського: До 110-річчя з дня народж. К., 1997.

[Ю. Д. Гоц](#), [А. Л. Гураль](#), [В. О. Мухопад](#)

Бібліографічний опис:

Громашевський Лев Васильович / Ю. Д. Гоц, А. Л. Гураль, В. О. Мухопад // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-31981>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).